

EBN Jaarverslag 2021

Managementsamenvatting

Deze professionals maken allemaal, ieder op hun eigen manier, impact. Duurzame impact in de breedste zin. Ze gingen in gesprek met elkaar over hun invloed op de energietransitie. De gesprekken gingen over leiderschap, leveringszekerheid van energie, aardwarmte en verbondenheid met de omgeving.

Bekijk artikelen en podcast via: <https://jaarverslag.ebn.nl/>.

ebn

Energising the transition

1 Voorwoord

Impact maken in de energietransitie, dat is wat iedere EBN'er wil. Samen met partners zetten we de schouders onder een snellere overstap op duurzame bronnen. Om klimaatverandering af te remmen. Maar ook om het gebruik van buitenlandse bronnen verder af te bouwen. Dat daar alle reden voor is, hebben we als samenleving op schrijnende wijze ervaren.

Het woord ‘impact’ in de titel van dit jaarverslag slaat niet alleen op de bijdrage die EBN wil leveren aan de energietransitie. Het heeft ook betrekking op de gevolgen van de oorlog in Oekraïne. Eerst en vooral denk ik hierbij aan de impact op de levens van de mensen daar. Mijn collega’s en ik zijn diepgeraakt door de beelden en verhalen, en leven mee met de Oekraïners.

Dat de oorlog daarnaast gevolgen heeft voor ons energiesysteem, is duidelijk. Naast klimaatverandering is er nu een tweede reden om snel over te stappen op duurzame bronnen en een einde te maken aan het gebruik van fossiele brandstoffen. Nog sterker dan voorheen voelen we bij EBN de noodzaak om bij te dragen aan een snelle transitie.

We zetten ons dan ook in voor een nog grotere positieve impact op het klimaat en nog meer maatschappelijke waarde. Een inzet die niet zozeer vraagt om extra expertise; technische kennis is er in Nederland gelukkig genoeg. Wat we nu vooral nodig hebben, is leiderschap en samenwerking. De durf om moedige keuzes te maken en de wil om elkaar te helpen.

Dat het kabinet zijn klimaatambities heeft verhoogd, kunnen we alleen maar toejuichen. Wel wordt de vraag crucialer wat we de komende jaren gaan doen om deze ambities te bereiken. Zeker als we weten dat de

gemiddelde doorlooptijd van energieprojecten 7 tot 8 jaar is. En dat we dus nú knopen moeten doorhakken om in 2030 resultaat te zien.

Van bestuurders en toezichthouders vraagt dat een andere manier van besturen en resultaatbepaling. Alleen streven naar winst en groei? Dat past niet langer. Deze tijd vraagt ook om inzet op brede welvaart en duurzaamheid. Laten we de doelen uit het regeerakkoord aangrijpen om vlot verder te bouwen aan het energiesysteem van de toekomst.

Maar eerst nog even naar het verleden. Naar 2021, om precies te zijn. Een jaar dat zich kenmerkte door een bijzonder hoge gasprijs, wat we terugzagen in ons resultaat. Bij een omzet van EUR 3,0 miljard behaalde EBN een positief resultaat van EUR 656 miljoen.

Een positief resultaat rolde ook uit ons meest recente reputatieonderzoek onder stakeholders. Voor de tweede keer op rij beloonden relaties ons werk met een mooie 7,8. Wel mogen we van hen meer vooroplopen in de transitie. Niet alleen náást onze partners, maar soms ook vóór de troepen uit.

Precies hetzelfde cijfer gaven onze medewerkers voor het werkgeverschap van EBN. Een cijfer dat voor ons extra veel waarde heeft, omdat we tijdens de

pandemie opnieuw een beroep moesten doen op het aanpassingsvermogen van de EBN’ers. Op deze plek geef ik dan ook graag een groot compliment terug. Want dat EBN ook in 2021 impact heeft gemaakt in de energietransitie danken we aan de gedrevenheid en inventiviteit van onze medewerkers.

Benieuwd hoe zij zich samen met partners hebben ingezet? Lees dan de boeiende interviews verderop in deze samenvatting. En luister via www.ebn.nl naar de speciale podcast over het thema impact.

Jan Willem van Hoogstraten
CEO EBN

‘Durf het ongemak in de ogen te kijken’

Maria van der Heijden heeft een duidelijk doel voor ogen: de oude economie transformeren naar een nieuwe. 2025 is daarbij de streefdatum. Monique Wesly (manager communicatie & public affairs) en Nicolien Vrisou van Eck (programmamanager), beiden van EBN, gaan met haar in gesprek. Over het tempo van de energietransitie, de rol van de overheid hierbij, ongemakken in de board en de houdbaarheidsdatum van een instelling als MVO Nederland.

Nicolien Vrisou van Eck, Monique Wesly en Maria van der Heijden

Monique Wesly:
“MVO Nederland wil een nieuwe, duurzame economie creëren. Dat gaat nog niet snel genoeg, zo vinden jullie ook. Wat doen jullie om dat tempo op te schroeven?”

“Onze strategie is dat we op vier manieren willen versnellen. In de eerste plaats door het onderwerp te agenderen en zichtbaar te maken. Dat doen we met behulp van de Nieuwe Economie Index (NEx), ofwel een index die de stand van duurzaamheid van de Nederlandse economie weergeeft. Daarnaast werken we met groepen bedrijven aan innovaties die nodig zijn om te verduurzamen. De derde manier van versnellen gaat om opschalen. Dat doen we door al onze opgedane kennis beschikbaar te stellen. En tot slot oefenen we

invloed uit op de randvoorwaarden die nodig zijn om de Nederlandse economie duurzamer te krijgen. Denk aan wet- en regelgeving en het belastingsysteem. Zo vinden wij dat arbeid minder belast moet worden en vervuiling meer.”

Monique Wesly:
“Jullie streven ook naar een NEx van 20% in 2025. Waarom juist 20%?”

“Met dat percentage laat je zien dat het land het systeem van de economie écht kan veranderen. Wet- en regelgeving veranderen pas na die 20%, zo heeft de geschiedenis uitgewezen. Dat is een omslagpunt.”

Nicolien Vrisou:

“Er moet nog heel wat gebeuren om die 20% te halen in 2025. Momenteel staat de NEx op 15,4%. Hoe kijken jullie leden hier tegenaan?”

“Die hebben er last van dat het zo traag gaat. Veel ondernemers willen namelijk wel, maar moeten vaak tegen de stroom in roeien. De regelgeving zit hen dwars en is bepaald niet stimulerend. Wat dat betreft is de overheid nu aan zet. Die moet ook voor mkb'ers duurzaam ondernemen makkelijker maken en zorgen dat dat wordt beloond. Bijvoorbeeld door schoon produceren minder te belasten.”

Monique Wesly:

“Onlangs bleek dat het Urgenda-vonnis uit 2015 niet wordt nageleefd. De overheid haalt nog steeds niet de vereiste 25% minder CO₂-uitstoot dan in 1990. Hebben we rechterlijke uitspraken nodig om ons bij de les te houden?”

“Kennelijk. Zaken komen vaak bij de rechter terecht omdat bedrijven zich niet aan de regels houden. Laten we wel zijn, geen enkele CEO wil met zijn bedrijf de wereld verzieken. Maar er ligt inmiddels wel bij een aantal bedrijven claims vanwege vervuiling en overlast. De juridische implicaties zijn enorm. En dan kun je wel zeggen dat dit allemaal ontstaan is een tijd dat de context rondom

milieuvervuiling heel anders was, maar de kennis erover is al dertig jaar bekend. We hebben de ogen ervoor gesloten. Daarom organiseren wij nu zelf een traject ‘Ongemak in de boardroom’. Hierin nodigen wij de steeds grijzer wordende CEO's en toezichthouders uit om in gesprek te gaan over thema's die gevoelig liggen. Thema's die we liever nog even voor ons uitschuiven, bijvoorbeeld klimaat en duurzame transitie. Samen gaan we dan aan de slag om zogenaamde *Good Practices* voor deze uitdagingen te ontwikkelen.”

Monique Wesly:

“Welke dilemma's kom je dan vooral tegen?”

“Dat zijn er vele. Bijvoorbeeld lange termijn versus korte termijn, stakeholders versus aandeelhouders, impact op profit versus impact op people and planet. Natuurlijk, de vraagstukken zijn ook echt complex. Er zijn geen eenduidige antwoorden, maar durf het ongemak in de ogen te kijken.”

Nicolien Vrisou:

“Welke rol speelt de overheid bij dit ongemak?”

“De overheid zou een wettelijke maatschappelijke zorgplicht kunnen invoeren voor bedrijven. Dan is het speelveld helder. Tata Steel zegt dat het zich aan de wet houdt. Dat zal. Maar de maatschappelijke norm ligt

momenteel ver boven de wettelijke norm. Dat maakt het zo ingewikkeld. Die twee werelden moeten bij elkaar worden gebracht.”

Nicolien Vrisou:

“Is het verduurzamen van de economie te complex geworden?”

“Nee. Dat is het niet. Het vraagt vooral veel van ons adaptieve vermogen. En er moet urgentie zijn. Als corona ons iets heeft laten zien, dan is het wel hoe snel we als samenleving kunnen veranderen als het écht moet. Hoe schrijnend ook, nu de energieprijzen als gevolg van de oorlog in Oekraïne omhoogschieten, zijn de zonnepanelen en warmtepompen niet aan te slepen. Ineens wordt de versnelling ingezet omdat veel mensen een noodzaak voelen.”

Monique Wesly:

“Hoe zorgen we ervoor dat we iederéén betrekken bij dit vraagstuk? Duurzaamheid moet niet alleen een feestje worden van de elite.”

“Klopt, dat is een reëel risico. Het zijn vooralsnog alleen de mensen met geld die zich een elektrische auto en een warmtepomp kunnen veroorloven. Zij hebben daardoor een lagere energierekening. De rest niet. Ook daar ligt

een duidelijke taak voor de overheid, om ervoor te zorgen dat iedereen kan verduurzamen. Daarnaast moeten we ons focussen op gedragsverandering bij mensen. De technische kant van innovatie is wel op orde. Maar om te komen tot een nieuwe, duurzame economie hebben we vooral meer psychologen, sociologen en marketeers nodig.”

‘De technische kant van innovatie is wel op orde. Maar om te komen tot een nieuwe, duurzame economie hebben we vooral meer psychologen, sociologen en marketeers nodig.’

Monique Wesly:

“Je zit hier sinds 2016. Wanneer heb je zelf genoeg impact gerealiseerd?”

“Als de nieuwe economie de economie is geworden. Ik zet in op 2025. Als dat zo is, dan zijn we niet meer nodig. Dan heffen we onszelf op.”

MVO Nederland en de Nieuwe Economie Index (NEx)

MVO Nederland wil samen met ondernemers de nieuwe economie op een duurzame manier vormgeven. Bij dit bedrijfsnetwerk zijn meer dan tweeduizend ondernemers aangesloten. MVO Nederland heeft in 2020 de Nieuwe Economie Index (NEx) gelanceerd. Dit is het cijfer dat MVO Nederland jaarlijks toekent aan de duurzaamheid van de Nederlandse economie. Deze is gebaseerd op 7 thema's: biodiversiteit, circulaire economie, nieuwe rijkdom, echte prijzen, transparante ketens, inclusief ondernemen en groene energie. Op dit moment bedraagt de NEx 15,4%. Als alle thema's op 100% staan is de nieuwe economie bereikt. MVO Nederland streeft naar een NEx van 20% in 2025

Monique Wesly:

“Tot slot. Aan welk ongemak zou jij een ode willen brengen?”

“Aan het toestaan van het ongemak. Ik ben zelf nogal een doener. Ik onderneem graag actie zodra een probleem zich voordoet. Maar soms loont het om ruimte te geven aan verandering zonder dat je direct handelt. Dan ontstaan er betere inzichten. Zeker wanneer een vraag zo complex is en het ongemak zo groot, dat een oplossing niet direct voor de hand ligt. Laat de verwarring er dan vooral even zijn en handel niet overhaast.”

2 Over EBN

We zetten ons in voor een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem. In het verleden dreef dit systeem op olie en gas. Om de energietransitie te versnellen, richten we ons nu op verduurzaming van de gaswaardeketen. We delen onze kennis en kracht en brengen organisaties bij elkaar. Zo bouwen we mee aan een klimaatneutrale energiewaardeketen.

EBN geeft energie aan de transitie

Energie Beheer Nederland speelt al bijna 60 jaar een centrale rol in de energiewinning in Nederland. Daarnaast adviseren we de overheid over delen van het energie- en klimaatbeleid. EBN is 100% eigendom van de Nederlandse Staat.

We werken aan verduurzaming van de gaswaardeketen tot een toekomstbestendige energiewaardeketen. De doelen van het Klimaatakkoord en de ambities in het regeerakkoord zijn hierbij leidend: 55 tot 60% minder CO₂-uitstoot in 2030 (vergeleken met 1990) en klimaatneutraal in 2050. Om deze doelen te bereiken, zijn samenwerking en kennisbundeling essentieel. Vanuit onze centrale

positie brengen we daarom partijen van binnen en buiten de energiesector bij elkaar. Zo geven we verbindende kracht aan de energietransitie.

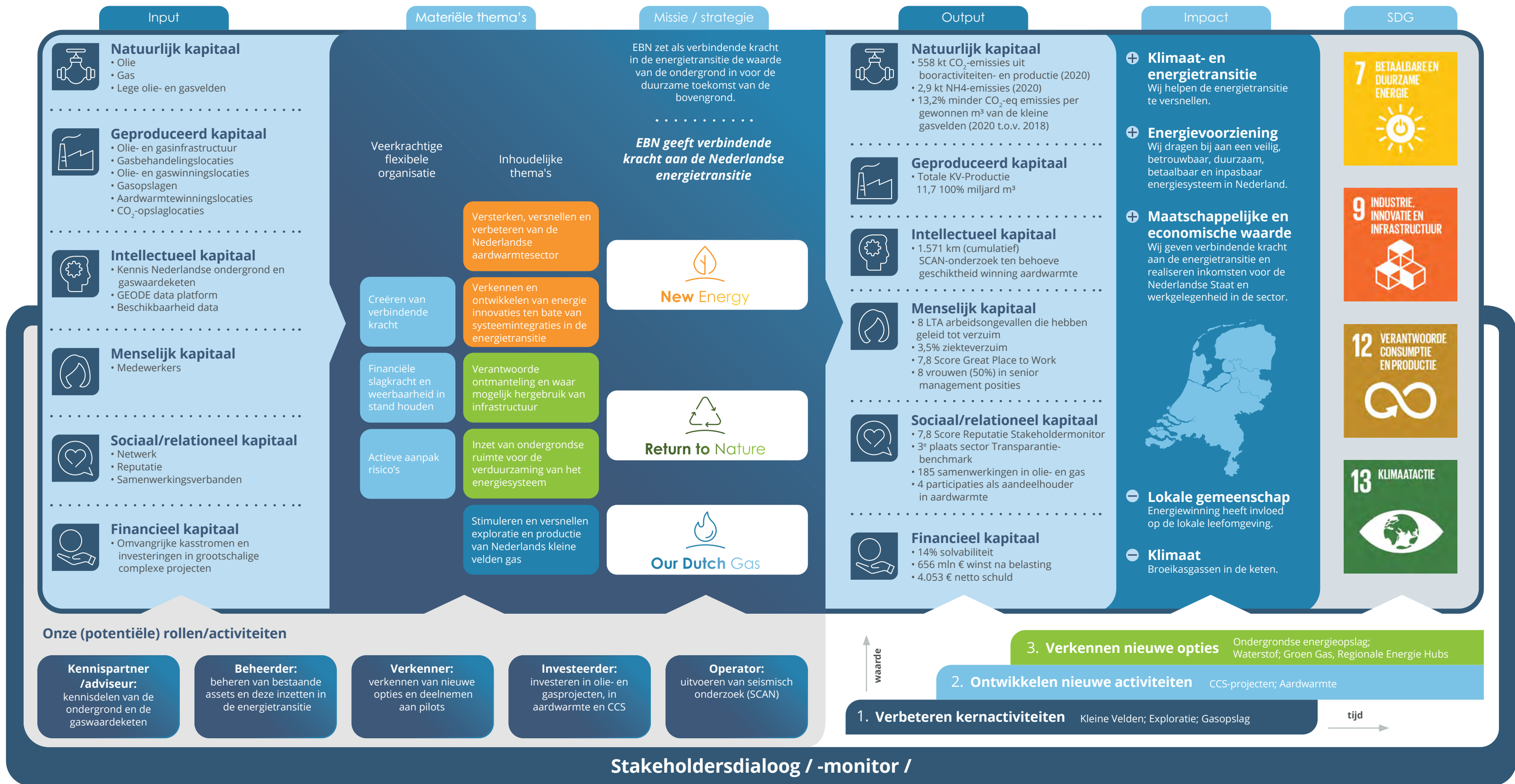
Onze mensen en middelen

Om bij te dragen aan de energietransitie zetten we verschillende kapitalen in.

Natuurlijk kapitaal:

olie, gas en aardwarmte in de Nederlandse ondergrond

De olie- en gasvoorraden nemen af. De reserves kunnen financieel kapitaal opleveren, terwijl lege velden zich lenen voor de opslag van CO₂ en energie. Als we bronnen voor aardwarmte weten te identificeren, neemt het natuurlijk kapitaal weer toe.

Input

Materiële thema's

Missie / strategie

Output

Impact

SDG

- Natuurlijk kapitaal**
 - Olie
 - Gas
 - Lege olie- en gasvelden
- Geproduceerd kapitaal**
 - Olie- en gasinfrastructuur
 - Gasbehandelingslocaties
 - Olie- en gaswinningslocaties
 - Gasopslagen
 - Aardwarmtewinningslocaties
 - CO₂-opslaglocaties
- Intellectueel kapitaal**
 - Kennis Nederlandse ondergrond en gaswaardeketen
 - GEODE data platform
 - Beschikbaarheid data
- Menselijk kapitaal**
 - Medewerkers
- Sociaal/relatieel kapitaal**
 - Netwerk
 - Reputatie
 - Samenwerkingsverbanden
- Financieel kapitaal**
 - Omvangrijke kasstromen en investeringen in grootschalige complexe projecten

- Veerkrachtige flexibele organisatie**
- Inhoudelijke thema's**
- Versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector
 - Verkennen en ontwikkelen van energie innovaties ten bate van systeemintegraties in de energietransitie
 - Verantwoorde ontmanteling en waar mogelijk hergebruik van infrastructuur
 - Inzet van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem
 - Stimuleren en versnellen exploratie en productie van Nederlands kleine velden gas
- Creëren van verbindende kracht
- Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden
- Actieve aanpak risico's

EBN zet als verbindende kracht in de energietransitie de waarde van de ondergrond in voor de duurzame toekomst van de bovengrond.

EBN geeft verbindende kracht aan de Nederlandse energietransitie

- Natuurlijk kapitaal**
 - 558 kt CO₂-emissies uit booractiviteiten- en productie (2020)
 - 2,9 kt NH₄-emissies (2020)
 - 13,2% minder CO₂-eq emissies per gewonnen m³ van de kleine gasvelden (2020 t.o.v. 2018)
- Geproduceerd kapitaal**
 - Totale KV-Productie 11,7 100% miljard m³
- Intellectueel kapitaal**
 - 1.571 km (cumulatief) SCAN-onderzoek ten behoeve geschiktheid winning aardwarmte
- Menselijk kapitaal**
 - 8 LTA arbeidsongevallen die hebben geleid tot verzuim
 - 3,5% ziekteverzuim
 - 7,8 Score Great Place to Work
 - 8 vrouwen (50%) in senior management posities
- Sociaal/relatieel kapitaal**
 - 7,8 Score Reputatie Stakeholdermonitor
 - 3^e plaats sector Transparantie-benchmark
 - 185 samenwerkingen in olie- en gas
 - 4 participaties als aandeelhouder in aardwarmte
- Financieel kapitaal**
 - 14% solvabiliteit
 - 656 mln € winst na belasting
 - 4.053 € netto schuld

- +** **Klimaat- en energietransitie**
Wij helpen de energietransitie te versnellen.
- +** **Energievoorziening**
Wij dragen bij aan een veilig, betrouwbaar, duurzaam, betaalbaar en inpasbaar energiesysteem in Nederland.
- +** **Maatschappelijke en economische waarde**
Wij geven verbindende kracht aan de energietransitie en realiseren inkomsten voor de Nederlandse Staat en werkgelegenheid in de sector.
- **Lokale gemeenschap**
Energiewinning heeft invloed op de lokale leefomgeving.
- **Klimaat**
Broeikasgassen in de keten.

- 7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE**
- 9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR**
- 12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE**
- 13 KLIMAATACTIE**

Onze (potentiële) rollen/activiteiten

- Kennispartner /adviseur:** kennisdelen van de ondergrond en de gaswaardeketen
- Beheerder:** beheren van bestaande assets en deze inzetten in de energietransitie
- Verkener:** verkennen van nieuwe opties en deelnemen aan pilots
- Investeerder:** investeren in olie- en gasprojecten, in aardwarmte en CCS
- Operator:** uitvoeren van seismisch onderzoek (SCAN)

Stakeholdersdialog / -monitor /

Geproduceerd kapitaal: olie- en gasinfrastructuur

Raken installaties en infrastructuur voor de winning van olie en gas in onbruik, dan worden ze hergebruikt of verwijderd. Een deel van het netwerk voor aardgastransport kan worden omgebouwd voor het transport van waterstof en groen gas.

Intellectueel kapitaal: kennis van de Nederlandse ondergrond

De vele kennis die we hebben, vergroten en delen we. Op deze manier bouwen we aan een kennisplatform dat initiatieven binnen de energiesector stimuleert.

Menselijk kapitaal:

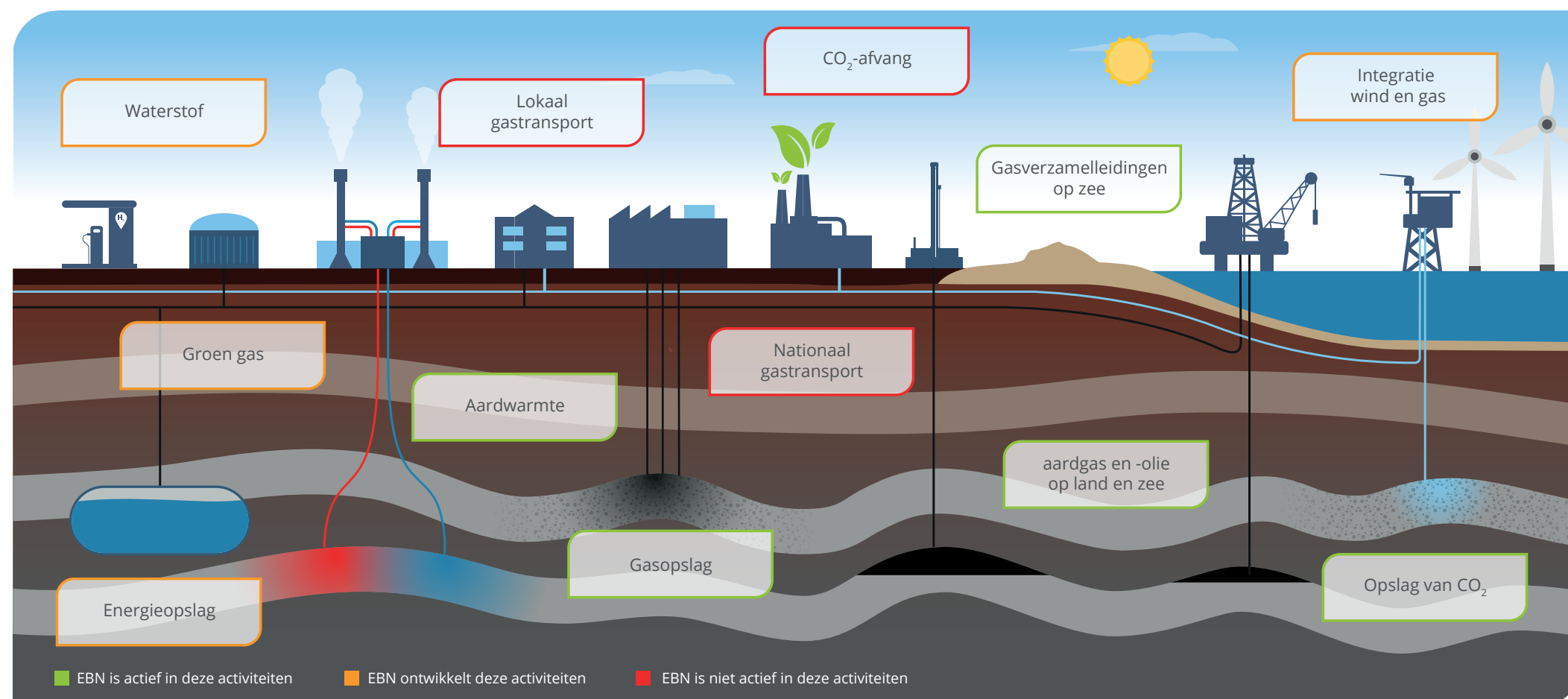
160 betrokken medewerkers met kennis van zaken

Onze medewerkers kennen de Nederlandse ondergrond en het energiesysteem door en door. Ook hebben ze ervaring met publiek-private samenwerking. Samen maken ze zich sterk voor versnelling van de energietransitie.

Sociaal/relatieel kapitaal:

een betrouwbare speler met een groot netwerk

We brengen partners van binnen en buiten de sector bij elkaar voor publiek-private samenwerking.

Financieel kapitaal:

een solide partner met investeringscapaciteit

Dankzij de opbrengsten van olie en gas (en later ook aardwarmte en CO₂-opslag) blijven we financieel stabiel. Ook verlaging van de kosten voor productie en opruimwerkzaamheden draagt hieraan bij.

Onze bijdrage

We zetten ons in om duurzame energie voor iedereen in Nederland beschikbaar en betaalbaar te maken en te houden. We zijn actief in:

De opsporing en winning van energie

We investeren mee in de opsporing, winning en opslag van onder meer aardgas en -olie. Daarnaast nemen we deel in aardwarmteprojecten. Voor aardgas heeft productie uit kleine velden onder de Noordzee de voorkeur boven import. Dit is beter voor klimaat, economie en werkgelegenheid.

De verkoop van olie en gas

Aardgas wordt door olie- en gasbedrijven verkocht aan groothandelsbedrijven. Een van die bedrijven is GasTerra, dat gas verkoopt aan tussenhandelaren en eindgebruikers. Als medeaandeelhouder is EBN betrokken

bij het beleid van GasTerra. Omdat de gaswinning in Groningen stopt, wordt GasTerra afgebouwd en eind 2024 opgeheven.

De opslag van energie

Voor de stabiliteit van het energiesysteem wordt energieopslag steeds belangrijker. EBN is mede-eigenaar van 4 ondergrondse gasopslagfaciliteiten. Lege gasvelden kunnen in de toekomst worden gebruikt voor de opslag van bijvoorbeeld waterstof en groen gas.

De opslag van CO₂

EBN is samenwerkingspartner in projecten voor de opslag van CO₂ in lege gasvelden op zee.

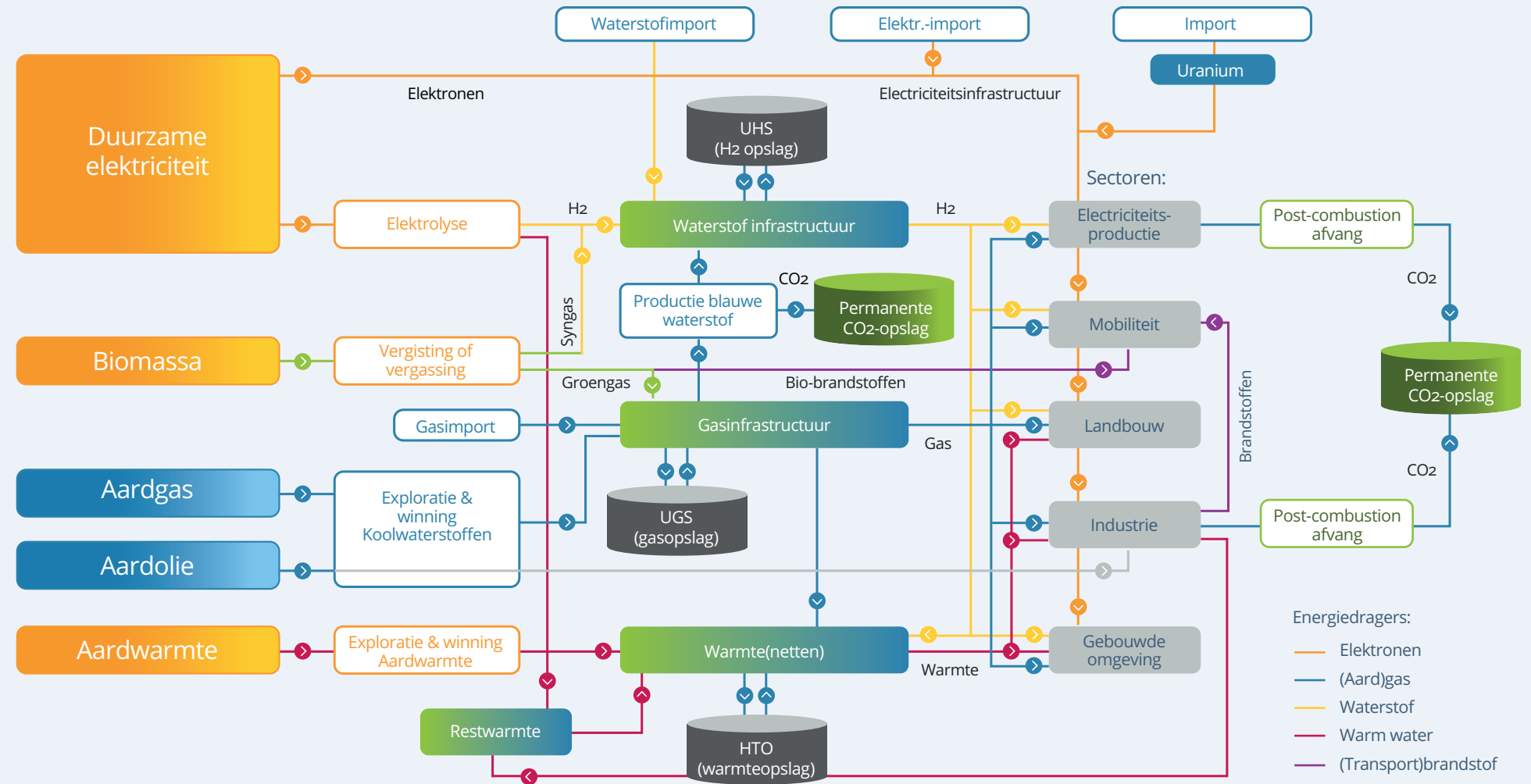
Hergebruik en ontmanteling van gebruikte infrastructuur

Het hergebruik en de duurzame ontmanteling van infrastructuur worden gecoördineerd door Nexstep, waarin EBN samenwerkt met olie- en gasbedrijven en NOGEPa. Pijpleidingen, putten en andere objecten die in onbruik raken, kunnen worden benut voor energie- en CO₂-opslag.

Van een gaswaardeketen naar een toekomstbestendige energiewaardeketen

In het energiesysteem van de toekomst is niet alleen een belangrijke rol weggelegd voor elektriciteit. Ook duurzame gasvormige energiedragers, zoals groen gas en waterstof, krijgen een plek. Net als

aardwarmte en de opslag van CO₂. Met onze kennis van de ondergrond en onze centrale positie in de energiesector kunnen we de ontwikkeling van het systeem versnellen. De komende jaren concentreren we ons op verduurzaming van de gaswaardeketen, met als doel een klimaatneutraal energiesysteem.

‘Putten slaan en bruggen bouwen’

De huidige stand van zaken in Nederland: 24 locaties, 31 projecten en nog zo'n 70 in de pijplijn. Met die cijfers kun je stellen dat geothermie in Nederland op doorbreken staat. Maar dat gaat niet vanzelf. Wetgeving, subsidieregelingen, draagvlak: er is op veel vlakken werk aan de winkel om de belofte van geothermie waar te maken. EBN en GNL zijn – zo stellen Herman Exalto en Janine Verweij – partners die elkaar kunnen versterken.

Janine Verweij is directeur van branchevereniging Geothermie Nederland (GNL). Herman Exalto is programmamanager Geo-energy bij EBN.

Waarom is geothermie zo onmisbaar voor de energietransitie?

Herman Exalto:

“Warmte is de grote energievragers in Nederland. Niet elektriciteit, zoals veel mensen denken. Zo'n veertig procent van het energieverbruik zit in warmte. Dat wordt nog bijna uitsluitend met aardgas ingevuld. Geothermie kan echt het verschil maken, want zoveel alternatieven zijn er niet. Warmtepompen zijn vooral een optie in goed geïsoleerde nieuwbouw, maar minder in gebouwen van voor 2000. Aardwarmte, met zijn water van 70 tot 80 graden, is uitermate geschikt om oudere gebouwen mee te verwarmen. In de glastuinbouw kan circa vijftig procent

van de warmtevraag met geothermie worden ingevuld. In de gebouwde omgeving is dat 25 procent.”

Janine Verweij:

“Door de crisis in Oekraïne is onze visie op de energie van de toekomst veranderd. Geothermie zagen we al als duurzaam alternatief voor aardgas, maar vooral lokaal. Lokaal heeft echter een totaal andere betekenis gekregen. Geothermie is dichtbij en zorgt dat we niet afhankelijk zijn van vreemde mogendheden. Het zit onder onze eigen voeten. Lokaal betekent nu ineens: zelf beheersbaar. Dit speelt op wijkniveau. Ik merk dat buurtbewoners niet afhankelijk willen zijn van stormachtige ontwikkelingen op andere energiemarkten.”

Waar staan we met geothermie in Nederland?

Janine Verweij:

“Geothermie is een bewezen techniek. Internationaal, maar zeker ook in Nederland. Ik had onlangs nog een gesprek met een buitenlandse partner die Nederland echt als koploperland ziet wanneer het om geothermie gaat. Andere landen kijken naar wat er hier gebeurt.”

Herman Exalto:

“Terwijl wij in Nederland zelf vaak denken dat aardwarmte nog in de kinderschoenen staat. Wie in dit wereldje actief is, weet natuurlijk dat dit niet zo is. We boren al zestig jaar in de ondergrond. We hebben een lijst van projecten, maar de condities moeten wel goed worden ingevuld. Door de sector en de overheid. Dat is waar GNL en EBN elkaar vinden. Janine, jij zei dat mooi: ‘We zijn allebei bruggenbouwers’.”

Vorig jaar ging het ‘Versnellingstraject Gebouwde Omgeving’ van start. Waarom is dit zo belangrijk?

Janine Verweij:

“De volgende stappen moeten worden gezet in de gebouwde omgeving. Dat kan ook. Een direct gevolg van het ‘Versnellingstraject Geothermie Gebouwde Omgeving’ is dat we veel scherper in beeld hebben gekregen wat

op korte termijn rendabele projecten zijn. Overigens vind ik dat er vooral veel overeenkomsten zijn tussen aardwarmte in de glastuinbouw en de gebouwde omgeving. We kunnen ons voordeel doen met ervaringen die in de glastuinbouw zijn opgedaan. Dat loopt uiteen van boortechnieken tot het creëren van draagvlak. We gaan ook meer hybride projecten zien, dus de combinatie

van kassen verwarmen en gebouwen verwarmen. Een uitdaging is de financiering in de gebouwde omgeving. Goede subsidieregelingen zijn nog noodzakelijk om te zorgen dat projecten kunnen worden uitgevoerd en dat je een oplossing hebt voor de onrendabele top. Want die is er, zoals bij elke technologie die in ontwikkeling is. Om geothermie in de gebouwde omgeving goed aan de

praat te krijgen, moet ook de warmtevraag georganiseerd zijn. De afnemers moeten het commitment geven dat wat je uit de grond haalt ook bij de eindgebruiker terecht komt. En daartussen zit nog het warmtenet. Dat vergt behoorlijke investeringen met ook nog wat politieke discussies rondom warmtenetten.”

Herman Exalto:

“Dat heeft ook met wetgeving te maken. Zolang de Wet Collectieve Warmte er nog niet is, blijven investeerders in warmtenetten, zoals Eneco, Vattenvall en HVC terughoudend. Dus hier is de overheid aan zet. Duidelijk is dat we voor een mega-operatie staan. We moeten misschien wel 3 miljoen woningen op aardwarmte aansluiten, waar dat er nu nog 400.000 zijn. Maar het kan wel, kijk maar naar Scandinavië, Parijs en München.”

Er zijn dus nog wat hobbels te nemen. Welke impact kunnen EBN en GNL maken?

Janine Verweij:

“In de eerste plaats wil GNL impact hebben door kennisdeling tussen de bedrijven en organisaties die geothermie concreet mogelijk te maken. We stimuleren het maken van industriestandaarden. De standaard ‘Duurzaam Putontwerp’ helpt echt om het boren voorspelbaarder te maken en draagvlak en vertrouwen te creëren. Dat laatste is heel belangrijk. GNL zorgt dat er

richting gemeenten een goed verhaal is over geothermie, met een website waar je alles over aardwarmte kunt vinden. We helpen bij omgevingsmanagement: hoe ga je met omwonenden in gesprek over geothermie, hoe neem je onterechte zorgen weg en hoe kun je terechte zorgen adresseren? Daarnaast richten we ons uiteraard op Den Haag. We maken ons onder meer hard voor goede en consistente subsidieregelingen en hebben meegepraat over de nieuwe Mijnbouwwet. Die wet zorgt ervoor dat de vergunningverlening beter zal gaan. Nogmaals, geothermie kan nog niet zonder subsidie, dus dit is erg belangrijk om te kunnen opschalen.”

Herman Exalto:

“EBN heeft impact door het ministerie te adviseren. We hebben bijna 30 specialisten op het gebied van geothermie, waar dat bij het ministerie een handvol is. Maar impact willen we ook door verbinding te zoeken met de markt, onder meer door onze contacten met GNL. Daarnaast voeren we het ‘SCAN-programma’ uit waarmee we de Nederlandse ondergrond in kaart brengen. Dat is redelijk uniek in de wereld. Zo’n kaart van de bodem is belangrijk voor de markt om te weten wat de succeskans van projecten is en ook om projecten voorspelbaarder te maken. Tot slot heeft EBN impact door te participeren in geothermieprojecten. Onder de nieuwe Mijnbouwwet zijn we dat zelfs verplicht. Die verplichte deelname heeft niet primair een financieel doel voor de Staat, maar is

in de wet gekomen om kennisdeling en kennisvergaring te verankeren.”

Welke impact wil je persoonlijk maken?

Herman Exalto:

“Ik wil dat geothermie een mainstreamtoepassing wordt in de energietransitie. Zonder aardwarmte redden we het niet. Onze ambities moeten hoog zijn. Mijn persoonlijke doel is een verveelvoudiging van het aantal projecten in de komende acht jaar.”

Janine Verweij:

“Mijn missie is voor onze leden in de bres te staan en de goede dingen voor hen voor elkaar te krijgen, zodat geothermie echt groot kan worden in Nederland. Op een veilige en verantwoorde manier. Tegelijk wil ik dat GNL als een gezaghebbende en vertrouwenwekkende gesprekspartner wordt gezien.”

3 Strategie

Het is erop of eronder met de energietransitie. Dit vraagt om aanpassing van onze strategie. We stimuleren niet alleen de opsporing en winning van Nederlands aardgas op zee. We werken ook mee aan ontmanteling en hergebruik van olie- en gasinfrastructuur. En dragen bij aan de ontwikkeling van bijvoorbeeld aardwarmte, groen gas en waterstof.

Ontwikkelingen in de markt: hogere klimaatambities, meer dynamiek op de gasmarkt

De druk neemt toe om klimaatdoelen te halen

Het nieuwe kabinet heeft hoge klimaatambities. Niet voor niets, want het laatste IPCC-rapport van het klimaatpanel van de VN schetst een alarmerend beeld. Consumenten en bedrijven worden nadrukkelijker gestimuleerd om bij te dragen aan het behalen van de klimaatdoelen.

Nederland merkt de gevolgen van bewegingen op de gasmarkt

Het Nederlandse energiesysteem is gevoelig voor internationale ontwikkelingen. In 2021 merkten we dit toen krapte op de gasmarkt de gasprijzen ongekend deed stijgen. De komende jaren zullen zulke ontwikkelingen vaker voorkomen.

Er is behoefte aan regie vanuit de overheid

De huidige en nieuwe energieketens moeten samenkomen in een geïntegreerd systeem dat duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar is. Dit vraagt om regie vanuit de overheid en coördinatie door publieke organisaties.

Goed omgevingsmanagement en consequente voorlichting zijn nodig

Het brede publiek begrijpt de noodzaak van de energietransitie, maar er is weerstand tegen de kosten

Visie en missie

EBN zet als verbindende kracht in de energietransitie de waarde van de ondergrond in voor de duurzame toekomst van de bovengrond.

.....

EBN geeft verbindende kracht aan de Nederlandse energietransitie.

Kernbelofte

EBN Energising the transition

en de effecten op de leefomgeving. Omgevings- en stakeholdermanagement zijn dus van belang. Ook moet de overheid erop blijven wijzen dat maatregelen onontkoombaar zijn.

Onze strategische pijlers: bijdragen aan de energietransitie

Onze strategie rust op 3 pijlers:

New Energy

Met onder meer kennis dragen we bij aan de ontwikkeling van nieuwe duurzame energiebronnen. Denk aan aardwarmte, groen gas en waterstof.

Return to Nature

We zijn een van de voortrekkers bij ontmanteling en hergebruik van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur. Ook dragen we bij aan de ontwikkeling van energie- en CO₂-opslag.

Our Dutch Gas

Nederlands aardgas is een essentieel onderdeel van de verduurzaming van de gaswaardeketen. We stimuleren en versnellen de duurzame opsporing, ontwikkeling en productie van kleine Nederlandse (offshore) gasvelden.

Aanscherping van onze strategie: veranderende rol in de energievoorziening

Door de energietransitie krijgt onze bijdrage aan de energievoorziening een andere vorm. De gewijzigde

Mijnbouwwet verplicht ons om de ontwikkeling van aardwarmte te versnellen. Een recente Kamerbrief bevestigde onze betrokkenheid bij projecten rond CO₂-opslag (CCS), zoals het Rotterdamse Porthos.

Daarnaast helpen we om de mogelijkheden van groen gas, waterstof en energieopslag te verkennen. We geven bijvoorbeeld advies over hergebruik van mijnbouwlocaties en gasinfrastructuur. Intussen blijven we ons inzetten voor de verantwoorde ontmanteling van olie- en gasinfrastructuur en de duurzame en rendabele winning van Nederlands aardgas als transitiebrandstof.

In 2021 hebben we in kaart gebracht wat we in de periode tot 2030 moeten doen om zo goed mogelijk bij te dragen aan de energietransitie. De afbeeldingen op de volgende pagina's laten zien welke activiteiten dit

omvat. In 2022 zetten we een volgende stap. Nu het Europese doel is verhoogd van 49 naar 55% minder CO₂-uitstoot in 2030, is het tijd om onze strategie kritisch tegen het licht te houden.

New Energy

We werken mee aan het versnellen van de ontwikkeling van (ultradiepe) aardwarmte en het verkennen van andere alternatieven en duurzame energiebronnen.

Return to Nature

We nemen een voortrekkersrol in het ontmantelingsvraagstuk en dragen bij aan de ontwikkeling van energie- en CO₂-opslag.

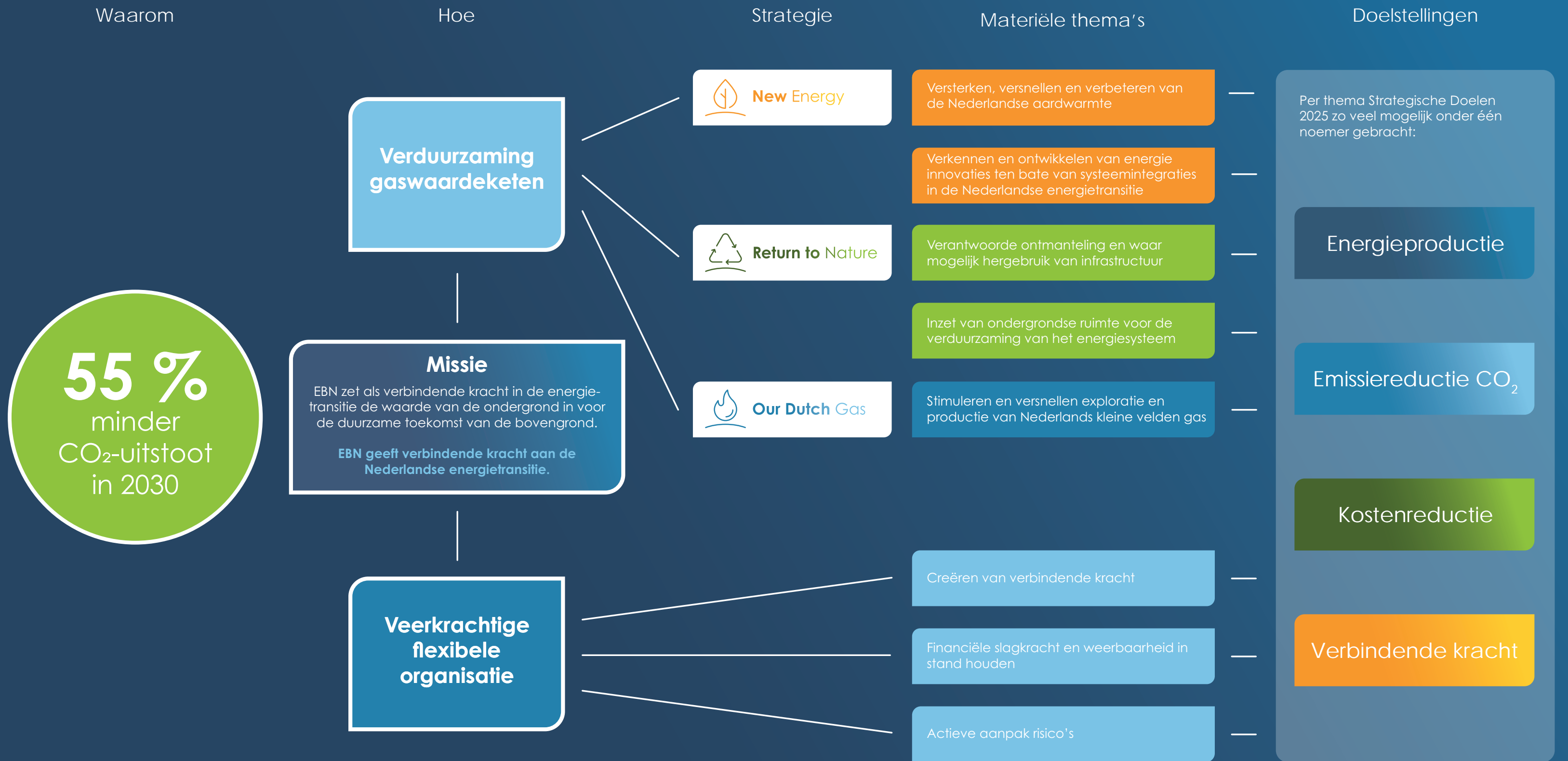

Our Dutch Gas

We benutten Nederlandse energiebronnen optimaal en zien gas als essentieel onderdeel voor de verduurzaming van de gaswaardeketen.

Activiteiten per strategische pijler: in uitvoering, in ontwikkeling en studie, advisering, * verkennende activiteiten

N.B.: leidend op het Doelstellingshuis ligt de focus met name op business/programma doelen gerelateerd aan de verduurzaming van de gaswaardeketen en de daarbij horende materiële thema's.

Onze materiële thema's: passend bij onze rol

De thema's waarop we de grootste impact hebben, bleven in 2021 ongewijzigd:

- *Actieve aanpak risico's:*
 - Stimuleren van veiligheid
 - Reduceren van emissies en lozingen
- *Financiële slagkracht en weerbaarheid in stand houden*
- *Het creëren van verbindende kracht:*
 - Het faciliteren van een geïnformeerde dialoog
 - Het ontwikkelen en delen van kennis
 - Het verbinden van relevante stakeholders, intern en extern
- *Het stimuleren en versnellen van de exploratie en productie van Nederlandse kleine gasvelden*
- *Het versterken, versnellen en verbeteren van de Nederlandse aardwarmtesector*
- *Het verantwoord ontmantelen en waar mogelijk hergebruiken van infrastructuur*
- *Het inzetten van ondergrondse ruimte voor de verduurzaming van het energiesysteem*
- *Het verkennen en ontwikkelen van energie-innovaties voor systeemintegraties in de Nederlandse energietransitie*

EBN Strategische Doelen 2025

	1	2	3	4
	Energieproductie	Emissiereductie CO ₂	Kostenreductie	Verbindende kracht
E&P Assets	310 PJ (9 BCM GE 100%) productie • T/m 2025 wordt er >700 PJ (20 BCM GE 100%) nieuw gas in productie genomen (gematureerd).	25% CO₂ operationele emissiereductie t.o.v. het niveau van 2018 • Exacte percentage ultimo 2020 vast te stellen.	Opex per m³ geproduceerd gas onder het niveau van 2018 (6 ct/m³)*	EBN vervult een regierol bij Nexstep, INSPIRE, clustering, Operating Service NewCo en (indien nodig) DSA.
Exploratie	1200 PJ (33 BCM) geïdentificeerd voor eind 2025			Offshore operators zijn van mening dat EBN een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het genereren en matureren van 'drillable' prospects.
CC(U)S		2.500 kton/jaar CO₂-emissiereductie	Kostendaling CO₂-opslag naar EUR 35,- per ton of lager	EBN is een erkend belangrijke speler die bijdraagt aan de realisatie van CCS in Nederland.
Geo-energie	5,6 PJ duurzame warmte • 23 projecten met EBN-deelname, danwel FID genomen voor projecten.	EBN Aardwarmte neemt deel aan projecten die bij exploitatie jaarlijks goed zijn voor 300 Kton CO₂-reductie , en waarvoor uiterlijk in 2025 de investeringsbeslissing wordt genomen.	Kostprijsreductie van 10% (Capex & Opex) ten opzichte van benchmark 2020	Partners in projecten waarderen de bijdrage van EBN positief.
GTO	SCAN-programma gereed, inclusief 10 boringen			GTO ontwikkelt zich tot regisseur voor hoogwaardige ondergrond data; tevreden stakeholders; opbouw, behoud en delen van kennis.
Advies & Innovatie	0,6 PJ (5.000 ton) groene waterstof 3,5 PJ (0,1 BCM) groen gas	60 kton/jaar CO₂-emissiereductie met groene waterstof 150 kton/jaar CO₂-emissiereductie met groen gas		EBN verbindt en stimuleert, en wordt door partijen binnen de groen gas, waterstof- en opslag-kefens gezien als een waardevolle partij bij het realiseren van de transitiedoelen.

‘Het delen van onzekerheid is een enorme kracht’

Annemieke Nijhof is algemeen directeur van Deltares, onderzoeksinstituut voor water en ondergrond. Samen met Jan Willem van Hoogstraten (CEO van EBN) geeft ze antwoord op een aantal prangende vragen met betrekking tot leiderschap. ‘Uiteindelijk gaat om het confidence en trust’.

Annemieke Nijhof (Deltares) en Jan Willem van Hoogstraten (EBN) over leiderschap

Hoe kijken jullie naar het begrip leiderschap? Wat betekent dat voor jullie persoonlijk?

Annemieke Nijhof:

“Als het gaat om leiderschap heb ik een soort van persoonlijk kompas met drie woorden die voor mij essentieel zijn: authenticiteit, liefdevol, en vruchtbaarheid. Ik zal dat uitleggen. Authenticiteit betekent voor mij: jezelf geen geweld aan te doen, te staan voor de keuzes die je maakt. Keuzes voor jezelf maar ook voor de omgeving. Ik ben best heel lang bezig geweest met de behoeften van anderen, en kon mede succesvol zijn door anderen tevreden te stellen. Maar er komt een moment dat je meer vanuit jezelf moet denken en handelen. Ooit, ik was toen eind 20, heb ik mezelf de vraag gesteld: ‘Stel dat niemand nog iets van me wil, wie ben ik dan nog?’ Ik

ben jaren bezig geweest met het beantwoorden van die vraag, met vallen en opstaan mag ik wel zeggen. Ook de niet aangename aspecten van jezelf komen dan voorbij, maar die maken ook deel uit van me. Dan liefdevol. Dat is in mijn optiek niet soft, maar een keuze. Hoe treed je mensen tegemoet, kun je van ze leren of zie je al snel iemand als vijand. Daarin kun je keuzes maken, en vanuit het liefdevolle heb ik dat gedaan. En vruchtbaarheid, dat woord schreef ik op toen ik net moeder was geworden. Voor mij staat vruchtbaarheid ook voor het creëren van omstandigheden, van potentie van jezelf maar ook van teams, van ideeën en gedachten, van creativiteit.”

Jan Willem van Hoogstraten:

“Voor een deel is dat zeker herkenbaar. Voor mezelf, als ik alles ‘platsla’, gaat het eigenlijk om twee woorden:

'ertoe doen'. Dat geldt zowel voor je directe omgeving, familie, kinderen, maar ook de samenleving. Dat is een belangrijke reden waarom ik zes jaar geleden bij een publieke organisatie als EBN ben gaan werken. Uiteindelijk gaat het niet om het realiseren van projecten, maar ook de samenleving, de maatschappij, beter te laten functioneren. Dat proberen we bij EBN: de wereld elke dag een klein stukje beter maken. Ikzelf ben er gedurende mijn loopbaan achter gekomen dat je niet alles alleen hoeft te doen. Samen met anderen is niet alleen leuker, maar geeft veel meer energie en je kunt van elkaar leren, elkaar versterken ook. Als ik dat vertaal in leiderschap gaat het om anderen vertrouwen te geven."

Hoe ontwikkelt leiderschap zich?

Annemieke Nijhof:

"Leiderschap is iets dynamisch, en moet je ook aanpassen aan de context. Als top ambtenaar bijvoorbeeld had ik drie rollen: dienaar van het maatschappelijk belang van jouw dossier, hoogste adviseur van een politicus en het leiden van organisatie. Dan heb je soms minder freedom of speech. Je kunt niet altijd open zijn over je persoonlijke opvattingen. Het gaat er dan om altijd die drie rollen voor ogen te houden. Bij andere organisaties werden ook andere dingen gevraagd, en vul je het anders in. Ik pas m'n gedrag wat dat betreft aan. Maar altijd probeer ik mezelf te zijn en bij mezelf te blijven. Daarbij moet ik ook mezelf

wel eens tot de orde roepen omdat ik soms best dominant kan zijn en ook ruimte kan innemen omdat ik elke dag weer veel ideeën heb."

Jan Willem van Hoogstraten:

"Wat ik soms lastig vind is hoe om te gaan met onzekerheden van buitenaf en hoe de organisatie daartegen te beschermen. Alles afschermen, zoals ik dat ik een verleden ook wel deed, werkt nu niet meer. En dat vind ik goed. Het kan geen kwaad om te laten weten dat je het ook niet tot achter de komma weet, daarmee kunt worstelen en tegelijkertijd wel het vertrouwen uitstralen en meegeven. Ik merk in de dagelijkse praktijk dat dat op prijs wordt gesteld."

Annemieke Nijhof:

"Mooi dat je dat zegt. Onzekerheid en kwetsbaarheid, die woorden triggeren me. Soms weet je het inderdaad niet. Dat geeft een gevoel van falen. Maar uiteindelijk is die menselijke maat ook goed. Het gaat om confidence en trust, waarbij die laatste uiteindelijk het belangrijkste is. Het vertrouwen in de organisatie, en het vertrouwen van de organisatie in mij. Belangrijk daarbij is om te vertellen hoe je aan het worstelen bent, dat je ook niet alles weet. Mensen meenemen in je twijfel. En ik ben ervan overtuigd dat het delen van onzekerheid dan een enorme kracht en geen kwetsbaarheid meer."

Wat voor type leiderschap past bij de energietransitie?

Jan Willem van Hoogstraten:

"Ik denk dat je een beetje een kolonist moet durven te zijn. Een richting opgaan en tijdens de reis aanpassingen durven te maken. Keuzes durven te maken terwijl je niet alle informatie hebt. Geen keuzes maken is ook een keuze, maar echt een schadelijke. Lef tonen, niet bang om op je bek te gaan. En daarbij vertrouwen creëren om er samen voor te gaan. Niet als een generaal vanuit z'n ivoren toren, maar meedoen in het front en het verhaal vertellen wat je wilt delen. En daarbij, dat is er belangrijk, het smeden van coalities, je oor te luisteren leggen bij omgeving. En vooral ook iets doen met de signalen en feedback."

Annemieke Nijhof:

"Best een confronterende vraag. Doen we het goed? Ik ben zeer bezorgd, vind dat het te langzaam gaat. Soms is het goed drie stapjes terug te doen om daarna goed vooruit te kunnen. Verbindend verduurzamen in plaats van splijtend verduurzamen is daarbij belangrijk. En boven alles eerlijkheid. Ook vanuit de overheid. De boodschap afgeven dat we in een lastige fase zitten, dat we er doorheen moeten en dat het pijn gaat doen. Goed leiderschap gaat over vanuit welke waarde je vanuit een organisatie runt, en hoe je ergens wilt komen. Dat is in mijn optiek belangrijker dan waar 'B' ligt."

Highlights 2021- Verbindende kracht in de energietransitie

verduurzaming van de gaswaardeketen

New Energy

Return to Nature

Our Dutch Gas

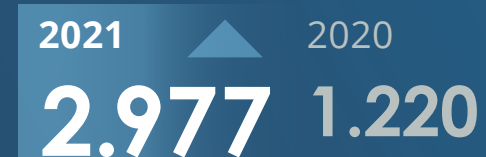
CO₂-emissiereductie

'EBN is gericht op het verduurzamen van het Nederlandse energiesysteem en het realiseren van CO₂-(equivalent) emissiereductie. Met al onze activiteiten zetten we concrete stappen richting het toekomstige klimaatneutrale energiesysteem. Zo dragen we samen met onze partners bij aan de Nederlandse klimaatdoelen.'

Veerkrachtige, flexibele organisatie

Financieel

Omzet (€ MLN)

Nettoresultaat (€ MLN)

'Vanwege de ongekend hoge gasprijs kwam het nettoresultaat in 2021 veel hoger uit dan verwacht.'

Medewerkers

Aantal medewerkers

% medewerkers is vrouw

'Het aantal vrouwen in senior managementposities is vijftig procent. We vinden het belangrijk dat onze populatie divers en inclusief is.'

Stakeholderonderzoek

Reputatiescore

Great Place to Work

Highlights 2021- Verbindende kracht in de energietransitie

Verduurzaming van de gaswaardeketen

New Energy

Aantal geo-energie samenwerkingen*

'We zijn betrokken bij een aanzienlijk deel van de aardwarmteprojecten die nu in ontwikkeling zijn in Nederland, totaal 12 projecten en samenwerkingen. De komende jaren zal dit aantal minimaal verdubbelen.'

* Het aantal deelnames in aardwarmte projecten in 2021 stellen we vast als:

- 1) Het project al lopend is
- 2) Een getekende aandeelhoudersovereenkomst aanwezig is

Aantal km SCAN-onderzoek

'Het seismische onderzoek levert informatie op die van belang is voor de opsporing en veilige en economische winning van aardwarmte. Daarnaast is EBN begonnen met de voorbereidingen voor wetenschappelijke boringen.'

Waterstof, groen gas en energieopslag

'Naast de ontwikkeling van aardwarmte heeft EBN een rol in het verkennen van mogelijkheden voor de opschaling van de productie van duurzame gassen en de inzet van nieuwe vormen van energieopslag.'

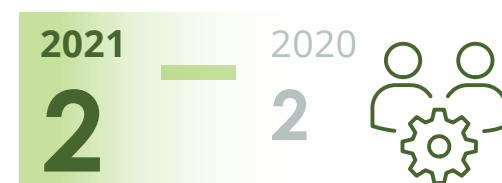
Return to Nature

Aantal joint ontmantelingscampagnes

'Met 6 operators hebben we een eerste gezamenlijke ontmantelingscampagne voorbereid van in eerste instantie 24 (vooral) oudere exploratieputten. Deze campagne loopt in 2022 en 2023 waarna de opgedane ervaring toegepast kan worden in volgende campagnes.'

Aantal deelnames in CCS-projecten

'Door betrokken te zijn bij alle CCS-projecten in Nederland werkt EBN aan de Nederlandse CO₂-reductiedoelstelling. Met oog op het publieke belang verbinden we partners en brengen we kennis en expertise in.'

Our Dutch Gas

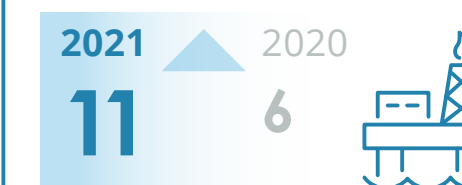
Aantal samenwerkingen

KV-Productie miljard m³

Aantal putten geboord

'Met Nederlands aardgas uit kleine velden kunnen we de komende jaren zelf in een deel van de Nederlandse gasbehoefte blijven voorzien. Door meer samen te werken en kennis te delen bereiken we meer en tegen lagere kosten. Een van de doelen waar we samen aan werken is CO₂-emissiereductie.'

4 Resultaten

De hoge gasprijs resulteerde in een hogere omzet en winst. Wel drukte de coronapandemie op onze investeringen in winnings- en opslagvergunningen. De komende tijd verwachten we meer te investeren. En er is meer positiefs te melden. Samen met partners zetten onze medewerkers in 2021 nieuwe stappen in de richting van een duurzaam energiesysteem.

Financiële resultaten

De omzet steeg in 2021 naar EUR 3,0 miljard, vergeleken met EUR 1,2 miljard eind 2020. Het nettoresultaat kwam uit op EUR 656 miljoen (2020: EUR -364 miljoen). De stijging van omzet en winst was vooral te danken aan de zeer hoge gasprijs.

Onze liquiditeitspositie is sterk (EUR 3,8 miljard), zo blijkt ook uit de kortetermijn-kredietbeoordeling van Moody's. Verder verwachten we voor 2022 opnieuw hoge jaarlijkse vrije kasstromen. Dankzij deze combinatie is EBN uitstekend in staat om aan de uitstaande kortlopende financiële verplichtingen te voldoen.

Investerings

De investeringen in de winnings- en opslagvergunningen daalden van EUR 138 miljoen in 2020 naar EUR 101 miljoen in 2021. Deze daling is onder meer het gevolg van de coronapandemie. In 2022 verwachten we meer dan EUR 300 miljoen te investeren in olie- en gasactiviteiten, CO₂-opslag en aardwarmte.

Resultaten per strategische pijler

New Energy: meer deelnemingen in aardwarmte, rapport over energieopslag naar 'Den Haag'

In 2021 hebben we op verschillende manieren geholpen om de ontwikkeling van aardwarmte, groen gas en waterstof te versterken, versnellen en verbeteren. Hierbij richtten we ons op de vorming van duurzame *bronnen* én duurzame *ketens*.

Aardwarmte – We werkten samen met de overheid, bedrijven uit de sector en partners als Geothermie Nederland en TNO. We besloten tot investering in het project Warmte van Leeuwarden en sloten samenwerkingsovereenkomsten voor projecten in Zwolle en Tilburg. Het aantal samenwerkingen en projecten kwam daarmee uit op 12, een aantal dat de komende jaren waarschijnlijk verdubbelt. In lijn met de gewijzigde Mijnbouwwet bouwen we zo een portfolio op en hebben we invloed op de kwaliteit van projecten. En met de kennis die we opdoen, dragen we bij aan beleidsontwikkeling, innovatie, kostenverlaging en scherpere stimuleringsinstrumenten.

Opschaling van aardwarmte vergt een lange adem. De organisatie van collectieve warmteketens en een collectieve warmtevraag in de gebouwde omgeving is complex. Ook de opzet van een adequaat

subsidie-instrumentarium is lastig. Goed nieuws is een kabinetsvoorstel aan de Tweede Kamer voor subsidieaanvragen binnen de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++). Dit voorstel verhoogt de kans op honorering van zulke aanvragen, wat de ontwikkeling van projecten (en de warmtesector) versnelt.

Met het SCAN-programma verzamelden we sinds 2019 in totaal voor 1.571 kilometer aan ondergrondgegevens, waarvan 514 kilometer in 2021. Nu bereiden we 10 wetenschappelijke boringen voor. Deze moeten meer informatie opleveren voor de veilige en economische winning van aardwarmte. Het eerste zoekgebied ligt ten oosten van de stad Utrecht.

Groen gas en waterstof – Als we onderdelen van de huidige gasinfrastructuur willen hergebruiken, moeten we snel zijn. Alleen met goede afstemming en tijdige beslissingen kunnen we voorkomen dat infrastructuur voorgoed verdwijnt. EBN adviseert het ministerie van EZK onder meer over mijnbouwlocaties op land. De regionale energiehub GZI in Emmen staat model voor de manier waarop we mijnbouwlocaties kunnen inzetten om groengasprojecten te versnellen.

Waterstof is essentieel voor het toekomstige energiesysteem, maar technische expertise moet

nog worden opgebouwd. Daarom bereidden we in 2021 deelname voor aan een pilotproject rond waterstofproductie.

Energieopslag – Als er meer energie wordt gewonnen uit wind en zon en het aantal warmtenetten stijgt, neemt ook de behoefte aan energieopslag toe. EBN is al betrokken bij de ondergrondse opslag van aardgas. Met onze Routekaart Energieopslag 2035 maakten we in 2021 inzichtelijk wat er nodig is om grootschalige opslag te ontwikkelen. Samen met TNO stuurden we een rapport over ondergrondse energieopslag naar het ministerie van EZK en de Tweede Kamer. Vervolgopdracht is een haalbaarheidsstudie naar offshore waterstofopslag.

Return to Nature: kostenefficiënter ontmantelen, mijlpaal in CO₂-opslagproject

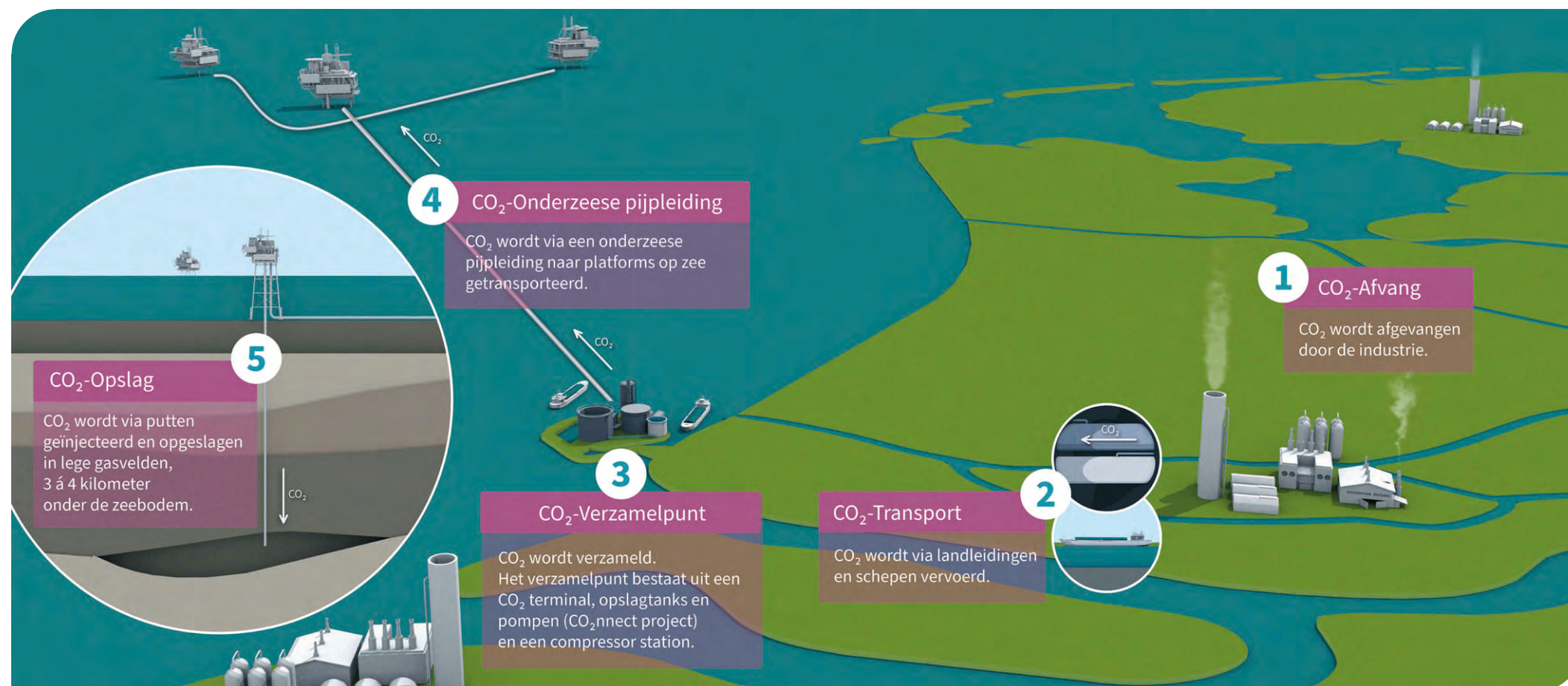
Een belangrijke rol van EBN ligt in de veilige en duurzame ontmanteling van in onbruik geraakte olie- en gasinfrastructuur. Deze willen we in de toekomst zo veel mogelijk inzetten voor duurzame initiatieven als de opslag van CO₂. Doel is een besparing op de opruimkosten van 30%.

Ontmanteling infrastructuur – In Nexstep ontwikkelen we met olie- en gasbedrijven en NOGEPa een kostenefficiënte werkwijze voor de ontmanteling van olie- en gasinfrastructuur. Samen met 6 operators

besteedden we de ontmanteling aan van 30 tot 50 oudere exploratieputten, die moet plaatsvinden in 2023. Door nauw samen te werken verwachten we 10 tot 30% te besparen ten opzichte van een niet-gezamenlijke aanpak. De samenwerking kan dan ook dienen als voorbeeld voor toekomstige ontmantelingsoperaties.

CO₂-opslag – Voor veel processen in de industrie bestaan nog te weinig duurzame opties. Om industriële emissies toch snel terug te dringen, hebben de afvang en opslag van CO₂ een belangrijke plek in het kabinetsbeleid en de Green Deal. In een Kamerbrief van juli 2021 staat welke rol EBN op dit gebied moet spelen. Het publieke belang van een veilige opslag rechtvaardigt volgens het ministerie van EZK een grotere rol van EBN. Nu al onderzoeken we welke opslaglocaties geschikt zijn en hoe we infrastructuur zo veel mogelijk kunnen hergebruiken om kosten te beperken.

Porthos – We werken samen met Gasunie en Havenbedrijf Rotterdam in Porthos: niet alleen het eerste CO₂-opslagproject in Nederland, maar ook een voorloper binnen de EU. We zetten ons ervoor in dat het project tijdig tot stand komt. In 2021 bereikten we een mijlpaal met de ondertekening van definitieve contracten door Air Liquide, Air Products, ExxonMobil en Shell. Deze bedrijven willen vanaf 2024 samen jaarlijks 2,5 Mton CO₂ van hun

installaties opslaan. Omdat het aanbod van CO₂ voor opslag groeit, werken we aan nieuwe opslaglocaties.

Aramis – Met TotalEnergies, Shell Nederland en Gasunie werken we samen in Aramis. Binnen dit project ontwikkelen we een grootschalige CO₂-transportinfrastructuur. EBN neemt in elk geval deel aan de onderzoeksfase. De infrastructuur wordt toegankelijk voor derden; industriële klanten en opslagvelden kunnen stapsgewijs aansluiten. Een definitief investeringsbesluit wordt verwacht in 2023, de operationele start volgt uiterlijk in 2027.

Our Dutch Gas: zo veel mogelijk waar dat kan resterend aardgas winnen uit Nederlandse kleine velden

In 2021 vervulden we onze wettelijke taak: we vertegenwoordigden de Nederlandse Staat bij de opsporing en winning van aardgas uit Nederlandse bodem. Hierbij concentreerden we ons op aardgas uit de kleine velden op de Noordzee. Nederlands aardgas heeft de voorkeur boven importgas vanwege voordelen voor het klimaat, de economie en de werkgelegenheid.

Nederlands aardgas – De gasprijs steeg in 2021 naar ongekende hoogte. Toch bleef de productie van aardgas uit de kleine velden steken op 11,7 bcm (tegen 12,5 bcm in 2020). Dit komt doordat de bestaande gasvoorraden op

natuurlijke wijze afnemen, wat het moeilijker maakt om resterend gas uit een veld te produceren. We blijven ons inzetten om, waar het veilig en verantwoord kan, nog zo veel mogelijk aardgas uit de kleine velden te winnen. Met dit doel voor ogen startten we in 2021 verschillende initiatieven. We brengen bijvoorbeeld aardgasvoorraden onder de Noordzee in kaart, stellen samen met NOGEPA een CO₂-reductieplan op, verlagen met operators de operationele kosten, en nemen deel aan het Noordzee-overleg. Het uitgangspunt: zolang Nederland gas gebruikt, blijft de winning van Nederlands aardgas tijdens de transitie naar een duurzaam energiesysteem nodig.

Maatschappelijke resultaten

De dialoog met onze omgeving: tweede stakeholderonderzoek

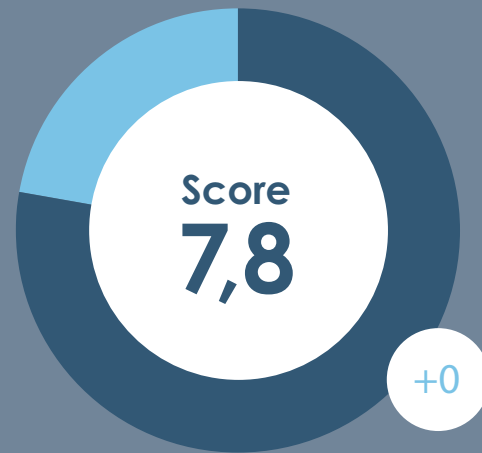
In 2021 hielden we voor de tweede keer een stakeholderonderzoek. Net als in 2020 scoorden we een 7,8 op reputatie. Stakeholders waarderen vooral de manier waarop we onze kerntaken uitvoeren, onze professionaliteit, het goed bestuur, ons werkgeverschap en de goede samenwerking. Respondenten vinden dat we er maatschappelijk toe doen dankzij onze bijdrage aan de economie, versnelling van de energietransitie en ontwikkeling van de aardwarmtesector. Volgens hen zorgt EBN voor een dialoog over energie op basis van feiten. En, zeggen stakeholders, we mogen best meer vooroplopen.

Stakeholders dashboard 2021

Kernindicatoren

● Verschil t.o.v. 2020

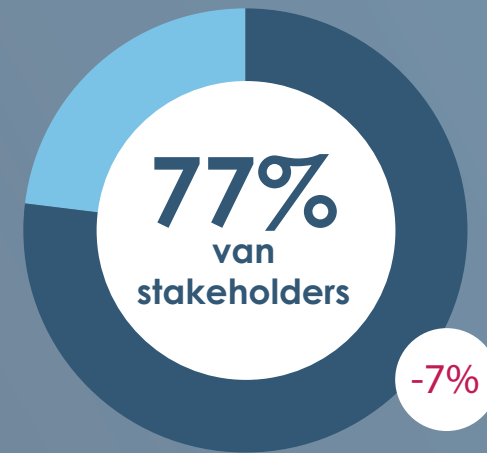
Reputatie

Rol in versnellen Energietransitie

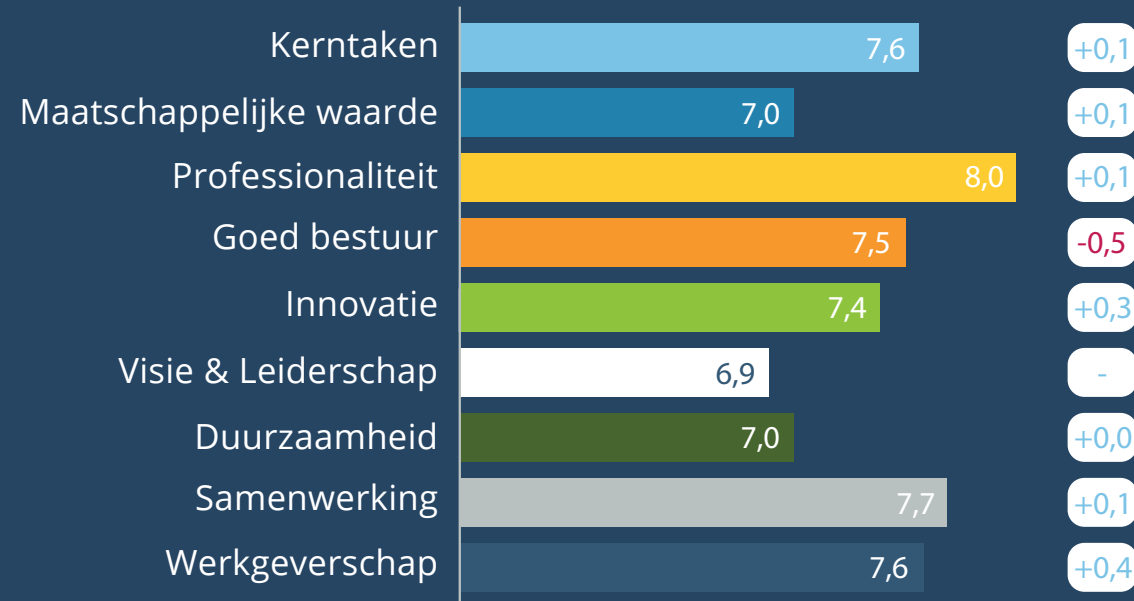

Aanbevelen samenwerken

Reputatie aanjagers

t.o.v. 2020

EBN's waarden

Materiële thema's

% stakeholders dat thema vindt passen bij EBN

t.o.v. 2020

Platform voor de geïnformeerde dialoog: data delen voor een gesprek op basis van feiten

EBN verbindt mensen aan de energietransitie. Door gespreksthema's te ontwikkelen en programma's op te zetten, ondersteunen we de dialoog tussen stakeholders. We vinden het belangrijk dat dit gesprek wordt gevoerd op basis van feiten. Daarom ontwikkelen en delen we kennis, informatie en data over (ondernemen in) de Nederlandse ondergrond. De efficiëntere en effectievere inzet van data is nu onderdeel van al onze businessprocessen.

De gespreksthema's die we ontwikkelen, brengen we op een verrassende en inhoudelijke manier over de Bühne. Zo organiseren we het jaarlijkse Energieontbijt, de talkshow Transition Talks, het programma Zo Werkt Energie in Nederland, diverse themaweken en zijn we partner van het Energiepodium. Ook brengen we elk jaar de infographic Energie in Cijfers uit.

Medewerkers: 36 nieuwe collega's, ondersteuning van professionele ontwikkeling

In 2021 begroetten we 36 nieuwe medewerkers. Zij brachten het totaal op 155, een stijging van zo'n 14%. Onze medewerkers zijn de motor van onze organisatie. Daarom ondersteunen we ze graag bij hun (professionele) ontwikkeling. Ook in 2021 verzorgden we HR-programma's en -trajecten gericht op onder meer persoonlijk leiderschap, medewerkerstevredenheid

en het voorkomen van verzuim. Verder boden we opleidingen aan, en een op maat gemaakt programma voor young professionals. Deze aandacht werd door medewerkers gewaardeerd: het Great Place to Work-onderzoek resulteerde in een prachtige 7,8.

Contactinformatie

Heeft ons jaarverslag u aan het denken gezet, vragen opgeroepen of geïnspireerd? U kunt altijd contact met ons opnemen om uw vragen te stellen of van gedachten te wisselen.

Bezoek- en postadres:

EBN B.V.
Daalsesingel 1
3511 SV Utrecht
Telefoon: + 31 (0)30 233 9001
E-mail: ebn.mail@ebn.nl
Website: www.ebn.nl

